

vätkin osansa kiitettävän hyvin. Se onkin hauska kuin saada uusia voimia näyttämölle. Se virkistää paljon yleisöäkin kun ei tarvitse katsella aina samain henkilöiden esitystä. Tervetuloa vaan joukkoomme. Toverillinen tervehdys kaikille puoluetovereille. — Mandi Siren.

Kirous

Kirj. Kaarlo H. Kosunen.

Kaukana syrjäisillä salomailla, hallowien korpjen keskellä sijaitsevan Ojalan uutismökki.

Mökissä asui Antti Ojala vaimonsa ja kuuden lapsensa kanssa. Ahdasta oli mökin asukasten elämä, sillä huolimatta perheen isän ankaroista ponnistuksista ja ahkerasta työstä, irvisteli nälkä tulla tihelään tuohon matalaan majaan. Kesäisin oli toimeentulo parempaa, sillä olihan paremmiin tilaisuuksiin ansiotöihin, ja silloin työskenteli Ojala yhdessä vaimonsa Viijän kanssa maatoissa.

Mutta talvet! Ne vasta raskaita olivat. Silloin oli työnsaanti ylen vaikeaa. Ojala sai silloin olla kiltollinen, jos joku talollinen otti hänet metsänsä halontekoon. Mutta näistä töistä olivat tulot sangen niukat. Useimmiten antoivat talonjussit ruuan lisäksi jonkun kilon jauhoja viikossa ja niillä piti hänen perheensä tulla toimeen.

Mutta toimeentulo olikin sangen huonoa. Lasten kalpean sinertävät kasvot, sisäänpaineutetut silmät ja suuriksi venyneet rumpumaiset maalat kertoivat synkkää tarinaa nälästä ja äärimmäisestä kurjuudesta nollia kurjilla takalistoilla.

Eräänä talvena helmikuussa työskenteli Ojala kirkonkylässä rikkaan kauppiaan luona halonhokkuutissa. Hän oli kotoa lähtessään käsenyt Antin ja Maijan, vanhempiensa kanssa, tulla loppuviikolla hakemaan ne pienet jauhomäärät, jotka hän mahdollisesti saisi kauppiailta työpalkkanansa.

Ja niinpä eräänä tuimana pakkasamuna he lähtivätkin taivaltaamaan parikymmenen kilometrin matkaa. Pakkanen paukutteli metsän huurteisissa pulssa ja lumi narskui jalkojen alla, kun he kelkka perässä metsästä tietä taivalivat kirkonkylää kohti.

Päivä kului kävellessä. Polttava nälkä viilteli heidän vatsojansa ja sitä saumuttaneeseen he pureskeltivat petunsekaista leipäänsä.

Toisinaan paleli Maijan, kymmenvuotiaasta, kovasti, mutta Antin lohdutettiin, että "kohta pääsemme isän luo kauppiaan lämpimään pirttiin", unohtui häneltä kylmäkin.

Vihdoon oli taipale katkaistu. Lapset saapuivat kirkonkylän kauppiaseen, jossa isä otti heidät hovaansa.

He saivat syödäkseen lämmintä maitoa ja puhdasta ruisleipää. Heidän silmänsä kielsivät ilosta, kun he istuivat pöydän ääressä. Ruokailun päätyttyä he kumpivat lämpimän uunin päälle levähtämään.

Talon muikin väki laskeutui lovolle, sillä päivä oli painunut mailleen ja yö levittänyt mustan huntuksensa maan ylle.

Maiju vaipui hetkisen kuluttua siikeään uneen. Hän väki unta kesästä, oikeasta leivästä ja uudesta valkosesta leningistä, jota hän oli aina itselleen unelmoinut.

Mutta Antti ei saanut unta silmiinsä. Hänen päässään ristellivät ajatukset kuumeisen levottomina. Hän ajatteli kotona olevia veljiään, pikku-siskojaan ja äitiänsä. He näkivät siellä kovaa nälkää, kun hän taasen täällä makaili täysin vatsaan. Yh'äkkiä hän purskahti itkuun. Hän painoi päänsä tyynyä vasten ja itki, niin että hartiat nytkähtelivät. Ojala, joka nukkui hänen vieressään, heräsi ja kysyi

"Mitä sinä itket?"

"Minulla on niin ikävä, kun muistan, että kotona näkevät nälkää....."

"No, ei se itkemällä parane. Aamulla varhain lähdette taipaleelle ja viette kotia jauhot..... Nuku hyvä lapsi, nuku!"

Antti tyyntyi ja hetkisen kuluttua hän vaipui uneen.

Päivän veljetta he olivat kotimatalla. Heidän kelkkansa ei ollut tyhjä, vaan oli siinä useita kiloja painava jauhopussi.

Yöllä oli tuuli tuprutanut lunta tielle, jonka tähden kulku kävi vaihtelevasti.

Taivaanrannan punertava rusko ennusti pakkasen kiihtymistä. Ilma näytti värjäyvänsä ohuuttaan, ja yksinäinen varis räikkävi viluaan.

Heittä paleli jo alkumatkasta sangen kovasti, eikä ollut kummakaan, sillä heidän vaatteensa olivat ohuet ja repaleiset. Mutta he ponnistelivat kaikkensa joututtaakseen matkaansa. Kova pakkas pakotti heidät kuitenkin pistäytymään tienohessa olevissa mökeissä lämmittelemässä.

Tästä heidän kulkensa hidasti siinä määrin, että heillä oli pimeän saapuessa puoli matkaa jäljellä.

Tähdet syttyivät taivaalla, ja pakkasesta yhä kiihtyi. Lapsipoliset kiiruhuttivat, vaikka heitä paleli äärettömästi. Antti veti kelkkaa ja Maija juosta reissutti perässä.

Hetkisen kuluttua purskahti Maija itkuun ja vaikeroi:

"Voi, Antti! Minua palelee hirveästi....."

"Älä itke! Kunhan saavumme Ison-Niemelän kohdalle, menemme sinne pyytämään yöksi", ehdotti Antti.

Anttia itseäkin paleli hirmuisesti, mutta hän ponnisteli kaikkensa pyykkäykseen tyyneenä. — Vihdoon he olivat Ison-Niemelän luona. He poikkivat tieltä kujalle, joka vei talon pihalle.

He astuivat arastellen avaraan tuopaan. Ihana lämpö virtasi heitä vastaan, kun he avasivat oven. Tuvasa hyöri leipomispöydissä ihava, nuorenpuoleinen emäntä.

"Hyvää pölvää!" lausui Antti.

Emäntä ei vastannut, vaan loi lapsiin vihaisen ja epäluuloisen katseen.

"Mitäs te olette resupellet?" kysyi hän äkäisellä äänellä.

"Olemme Ojalan lapsia Snokorvesta ja tulemme kirkonkylästä jauhojen hausta. Pyyttäisimme yösjää ensi yön ajaksi, sillä siskoani palelee niin kovasti, ettei hän voi jatkaa tänään matkaansa", selitti Antti.

"Teillokö yösjää.....? — Ei puhettakaan! Minä olen vannonut, etten ota yhtään tuollaista kerjäläistä katonni alle. En! Viimekin yönä oli pari poikasta yötiä ja he varastivat piljalta nauhakengät ja isännältä karvalakin. Ja te olette kaikki samanlaisia, pirun kerjäläiset! huusi emäntä.

Antti ja Maija purskahtivat säikähtyneinä itkuun.

"Voi, emme ole varkaita... Emme! Suokaa meille yösjää, meitä palelee hirveästi, emme kykene kulkemaan kahdeksan kilometrin talotonta taivalta näin kovassa pakkasessa," rukoili Antti kyyneleet silmissä.

Mutta ihmishahmoon kätkeytynt peto polki jalkaa ja karjui:

"Ulos heti paikalla!" Ulos

Ja he lähtivät taivaltaamaan äänetöntä metsätaivalta kotiansa kohti. Revontulet räiskyivät taivaalla ja tähdetkin värähtelivät vilusta.

Lapset kiiruhuttivat. Heidän suunnassaan tuntui veri hytyvän; mutta he ponnistelivat kaikkensa. Parin kilometrin taivaluksen jälkeen he alkoivat uupua. Maija pysähtyi juoksustaan ja lausui raukealla äänellä:

"En jaksa enää..... Minua nukuttaa..... Jään tähän lepäämään, vie

sinä jauhot kotiin..... Minua ei enää palelekaan, on niin hyvä olla"

Anttiakin tuntui raukasevan. Hienätkään ei palellut enää ollenkaan, joten Maijan ehdotus tuntui houkuttelevalta. Hetkisen mietittyään hän lausui siskolleen:

"No, levähdetään sitten hiukan...."

He istuivat hangele ja syleillivät toisiaan. Antti kuiskasi:

"Nukutaan hiukan".

Heidän silmänsä painuivat umpeen ja he nukahtivat. Nukahtivat uneen, josta he eivät koskaan heränneet.

Vainonpäivät Leppävirroilla v. 1918

Kansalaissodan aikaisista kauhun tapahtumista Leppävirroilla antaa eräs näitä läheltä seurannut henkilö seuraavan kuvauksen:

On paljon puhuttu ja vielä enemmän kirjotettu Leppävirtojen "punikkien" tihutöistä kansalaissodan alkuaikoina v. 1918. Polkkeuksetta on punakaartilaiset tällöin kuvattu ilmeystykirjan verenkaraista petoa julmempiksi.

Puhuttaessa "punikkien" kauhun töistä on valkosten "ihanteelliset" edesottamiset kokonaan jääneet unohtuiksi. On tahdottu mailmalle uskotella, ettei Leppävirroilla enempi kuin muuallakaan Suomessa ole tahtunut pienintäkään ihmis- eikä kansalaistvapauksien loukkaamista, puhumattakaan jostakin törkeästä. Mutta kun historian Nemois on puolueeton ja tahtoo, että niin hyvät kuin pahatkin työt tulevat julki, niin tulokoon tässäkin erittäin valkosten edesottamia julkisuuteen.

Valkeni helmik. 23 p. armon vuonna 1918. Olimme juuri sonnustaneet itsemme pakomatalle Varkauden menetetyt talstelu, jälkeen, kun alkoi kuulua yksityisiä kiväärilaukauksia ja räkkuvia hurraahuutoja. Arvelimme silloin valkosten saapuneen, joten päätin toverini kanssa — oman henkemmekin uhalla — ottaa selvää mitä tulisi tapahtumaan. Kauaa ei tarvinnutkaan "vakoilla" kun huomasimme kuinka nahkuri Anton Hartonen raastettiin työnsä äärestä ja ammuttiin noin 100 m. päähän työpalkastaan, keskelle maantietä sekä jätettiin siihen virumaan, ensin kumminkin kiväärin perällä tunnustettua olisiko henki jo lähtenyt. Siinä siis ensimmäinen valkosten uhri, mies, joka ei pienimmässäkään määrässä ollut sekaantunut punakaartin toimintaan. Tämä päivä meni sentään enemmittä uhreita. Sensijaan jatkui mitä kiihkein punikkien taikaa-ajo ja vangitseminen, jossa ei tullut kysymykseen onko ollut punakaartissa vai ei. Mutta helmik. 26 p. oli ratkaiseva. Seurasimme erään vankijoukon jälkiä, jota vietin telotettavaksi. Kuului komennus "riiviin!" Samassa pamahli yhteislaukaus. Jotkut joukosta näyttivät kaatuvan toisten jäädessä vielä vertavuotavina selsomaan. Uudelleen pamahli yhteislaukaus, toinen ja kolmas. Ja hengettöminä makasivat kalkki. Heidän verensä pumasi valkoisen Suomen valkeaa lunta. Menimme tarkastamaan ketä nuo aatteensa marttyyrit olivat. Veremme oli jähmettyä, kun näiden yhdentoista uhrin joukossa tapasimme m. m. kaupanhoidtaja Tammiston ja vesitehtailija Koikkilaisen. Siis hekin! Mitä tulisikaan vielä seuraamaan?

Olimme nähneet tarpeeksemme. Lähdimme kaikkeamaan turvallisemmille paikoille. Mutta punainen henkemme ei antanut meille rauhaa, vaan ajoj meidät takaisin tiedustelemaan, josko murhamiehet jo ovat saaneet verenhimonsa tyydytettyä. Mutta ei. Murhaaminen jatkui entiseen tapaan — tosin ilman kenttiöikeuden päätöstä — yksityisten intoiljoitten toimesta. Niinpä asian-

ajaja Haaranenkin sai heittää henkensä olematta edes mielpiteltäänään socialidemokraatti. Vielä pari kuuk. Leppävirran valloituksen jälkeen Kuopion vankileirille viettäessä ammuttiin A. Soinnen erääseen saareen, josta hänen luunsa löydettiin vuoden kuluttua korppien raatelemana. Samoin, mitä raa'immalla tavalla murhattiin H. Wright Kuopiossa tuotaessa huhtikuun lopulla. Kasvovollhakset leikeltiin ja pää ruhoituna löydettiin hänen ruumiinsa louhikosta.

Tämän lisäksi räkätkiin ja murhattiin Leppävirran kirkolla useita täysin syyttömiä työläisiä. Matti Kaubanen sai lopettaa päivänsä työväntalon portaatin alla, jonne hän pääsi juoksemaan hautausmaalta yksitoista kuula ruumiissaan.

Olen edellä luetellut vain muutamia valkosten töitä, osotteeksi siitä, ettei ne valkosetkaan ole mitään yllähuimaisia olleet.

UUSI PAINOS TYÖVÄEN LAULU-KIRJASTA

Työmies ilmottaa että sieltä tulee uusi korjattu painos Työväen laulukirjasta. Kirja valmistuu piakkoin.

SATTUMAN SALLIMUS VAIKO JUMALALLINEN JOHDATUS

on aiheuttanut sen, että Kansain Liiton ensimmäisenä puheenjohtajana toimi mies jonka nimi oli Louis Bourgeois, mikä ranskan kielestä suomennettuna tarkoittaa porvaria.

Kun siis sanotaan että liiton johtavana miehenä oli porvari, niin on jo puheenjohtajan nimellä sanottu mitä tuossa kokouksessa on huomattu.

Chicagon opettajat tekivät lakon ja myös voittivat

Chicago, Ill., 22 p. tammik.— Chicagon koulujen yljohdaja Peter Mortensen ilmotti tänään, että koulunopettajien palkat helmikuun ensimmäisen päivän jälkeen Chicagossa kohoavat keskimäärin \$50 kuukaudessa. Tämä lausunto annettiin epäilemättä sen vuoksi, että toista tuhatta opettajaa jäi työstä pois eilen. Opettajilta on ennemmin itse-pintaisesti kielletty palkankorotus.

— Oli luonnollista, että sosialisen kysymyksen täytyi ensin esiintyä "vastakysymyksenä"; että agitatori tuli raa'aksi kuin nälkä. Nälän ihanteitaluova voima ulottuu harvoim ruokatarvakauppaa etemmäksi. Vasta kun nälkä on jotakuinkin tyydytetty, herää totuuden ja kauneuden jano. Olemme nähneet sen janon heräävän jo puolikylläisissäkin!

Tämä on jo verrattain suurta. Kuinka voisi vaatiakaan, että alhainen halu hallita kaikin keinoin olisi ehtinyt kadota sivistymättömistä, kun sama halu johtaa korkeasti sivistynyttäkin yhtä halpamielisiin tekoihin.

Ellen Key.

— Suuri on jo sekin unelma, joka nyt innostaa työläisjoukkoja, unelma, että ne, jotka tulevat heidän jälkeensä, "saavat paremmat olot kuin he itse". Mahtava jo on sekin tahto, joka saattaa pyytämään omille lapsilleen, mitä lähimmäisen lapsille jo kuuluu!

Mutta unelma, että heidän lapsensa ennenkaikkea tulisivat paremmiksi kuin he itse, olisi vastaiselle yhteiskunta-kauneudelle tärkein.

Ellen Key.